

11 MAY 2017

Shiraz, Iran

ارزیابی توانمندی های ژئوتوریستی لندفرم های تکتونیکی و ژئومورفولوژیکی سیستان و بلوچستان با تاکید بر ژئوتوریسم و اکوتوریسم پایدار

راحله فرهنگ^۱، احمد رضا قدرت^۲

^۱ دکتری تکتونیک، مدرس دانشگاه پیام نور زاهدان، rahelehfarhang720@gmail.com

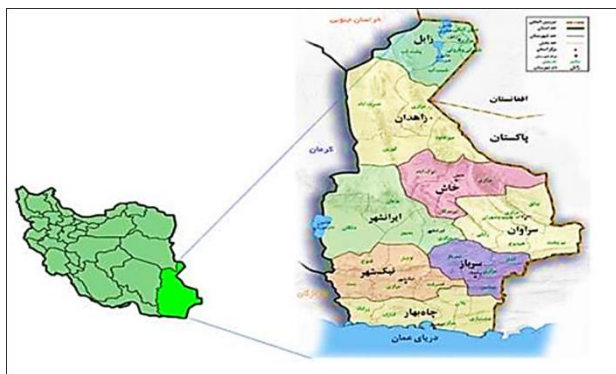
^۲ دکتری تکتونیک، مدرس دانشگاه آزاد اسلامی واحد شیراز، ghodratnima@yahoo.com

چکیده

پژوهش اشاره ای هر چند اندک به میراث های زمین شناختی استان سیستان و بلوچستان با کیلومترها وسعت از منظر تکتونیک و ژئومورفولوژی گردیده است تا یادآور میراث های خدادادی شود که در این منطقه به ودیعه گذاشته شده و البته به فراموشی سپرده شده است، شاید تلنگر کوچکی در جهت اشتیاق علاقه مندان به شناخت و دیدن این آثار و همچنین یادآوری به مسولان در سطح کلان کشور که می بایست به این منطقه با دید مهربانانه تری نگاه کنند تا در جهت توسعه این خطه از کشور ایران در جهت افزایش بیشتر امنیت، درآمدزایی در سطح کلان، و توسعه پایدار گام جدی تری برداشته شود.

موقعیت جغرافیایی

استان سیستان و بلوچستان در جنوب شرقی ایران با وسعتی در حدود ۱۸۱۷۸۵ کیلومتر معادل ۱۱/۵ درصد از کل مساحت کشور از پهناورترین استان های کشور می باشد. این استان با آب و هوای گرم و خشک دارای دو منطقه متمایز از یکدیگر است. منطقه سیستان در شمال استان با اقلیم گرم و خشک به صورت یک دشت وسیع و منطقه بلوچستان در جنوب استان با تنوع اقلیمی حوزه دریای عمان و بهره گیری از بادهای موسمی دارای طبیعتی کوهستانی است. بالا بودن میانگین دما و پایین بودن نوسانات آن از مشخصه های اساسی اقلیم منطقه است (شکل ۱).

شکل ۱: موقعیت جغرافیایی استان سیستان و بلوچستان

گردشگری به عنوان صادرات نامرئی درآمدزاترین و ارزآورترین صنعت است و سهم بسزایی در کاهش فقر و ارتقای سطح زندگی و تعاملات مثبت فرهنگی دارد. ارتباط گردشگری و طبیعت در بستر اکوتوریسم و ژئوتوریسم و جغرافیا از یکسو و از سوی دیگر با انسان در حال تعامل می تواند تاثیرگذار باشد. در این پژوهش قابلیت های گردشگری از منظر زمین شناسی و نقش آن در ایجاد پدیده هایی که می تواند به عنوان جاذبه توریستی در سطح ملی و جهانی شناخته شود، در استان سیستان و بلوچستان مورد بررسی قرار گرفته است تا کمک هرچند کوچکی به رشد اقتصادی و افزایش بیشتر سرمایه گذاری در منطقه، افزایش امنیت و توسعه علم زمین شناسی و شناخت بیشتر محیط زیست و حفظ آن نماید.

واژه های کلیدی

ژئوتوریسم، اکوتوریسم، لندفرم تکتونیکی، توسعه پایدار، سیستان و بلوچستان

مقدمه

پدیده های زمین شناسی برای اغلب مردم یادآور پدیده های باشکوه، بزرگ و اسرار آمیزی چون آتشفشان، زلزله، شهاب سنگ، دایناسور، فسیل و جز آن است. لمس این مفاهیم یا مفاهیم وابسته به آن در جریان برنامه های گردشگری زمین شناسی امکانپذیر است که جذابیتی شگرف برای بازدیدکنندگان دارد [۱]. هرکدام از وقایع زمین شناسی در هر منطقه ای از کره زمین تاریخچه و داستان های مخصوص و منحصر به فرد خود را دارد. گاهی این وقایع با نقاط دیگر مشابه و گاهی منحصر به فرد هستند، ولی چون سرگذشت ها و هویت زمین شناختی یک مکان را در خود محفوظ داشته اند در نوع خود هم برای مردم محلی و هم برای گردشگران غیر بومی جذاب اند. در راستای تبیین مفاهیم زمین شناسی در حوزه گردشگری، واژه ژئوتوریسم مطرح می گردد. ژئوتوریسم به معنی توریسم جغرافیایی است که به طور ضمنی بر ویژگی های زمین شناسی و ژئومورفولوژیکی به عنوان بستر فعالیتهای انسانی و خصیصه های جغرافیایی تاکید دارد. در این